

L 61
1250

H C

Latv. Med.

LATVIJAS UNIVERSITĀTES RAKSTI
ACTA UNIVERSITATIS LATVIENSIS

MEDICINAS FAKULTĀTES SERIJA III. 7. ✓

L. V. B.

№

359 328

p 0809065580

Statistika par ļaundabīgiem audzējiem pēdējos
10 gados.

Pēc L. U. Patoloģijas anatomijas instituta datiem Galvas pilsētas Rīgas II slimnīca.

Ārsts J. Sika

Latvijas Universitātes Patoloģijas anatomijas institūts.

Vadītājs privatdocents Dr. med. M. Brants.

Vēža pētišanas laukā, kas pēdējos gados pieņēmis plašus apmērus, liela loma piekrīt arī statistikai. Šādas statistikas izvešanas ļoti daudzās valstīs, un publicēti daudzi darbi. Tomēr šo darbu autori, statistiku sastādot, lietojuši dažādas metodes, kas apgrūtināja iegūto rezultātu salīdzināšanu. Salīdzinošā metode svarīga, lai no iegūtiem skaitļiem varētu taisīt noteiktākus secinājumus par ļaundabīgo audzēju izplatīšanos. Tāpat statistiku pamatos likti dažādi materiāli. Statistikas, kas balstītas uz ārstēšanas pamata izdotām nāves cēloņa apliecībām, nevar dot noteiktu pārskatu, jo audzēju diagnostika, neskatoties uz mūsdienu modernām klīniskām metodēm, ir ļoti grūta un ne vienmēr ved pie pareizas diagnozes. Vairāk tas jāsaņem par iekšējo orgānu audzējiem, it sevišķi to sākuma stadijās. Šis trūkums novērsts statistikās, kas pamatotas uz sekcijās iegūtiem datiem.

Sekcijā iespējams konstatēt arī audzēja agrīnas stadijas, kas klīniski grūtāk izdarams. Neskatoties uz šīm priekšrocībām, šādai statistikai ir arī savi trūkumi. 1) Pēc tās nevar spriest vispārējā mērogā par ļaundabīgo audzēju izplatību, jo statistikas rezultātus ietekmē attiecīgās slimnīcas nodaļu sadalījums. Tas jāņem vērā, novērtējot statistikas skaitļus pēc Latvijas Universitātes Patoloģiskās anatomijas instituta datiem, jo šos skaitļus paņēma nodaļas atvēršana ar 40 gultām 1935. g. Galvas pilsētas Rīgas II slimnīcā. Šinī nodaļā eksistējušiem sekcijas izdarītas relatīvi lielākā skaitā nekā no pārējām nodaļām, kur klīniski noskaidrotas diagnozes gadījumos sekcijas izdarītas relatīvi mazāk. 2) Šāda statistika ne-

Lor 3760

dod pilnīgi pareizu pārskatu par tiem audzējiem, kas labāk padodas klīniskai ārstēšanai — operacijai un staru terapijai, un tādēļ retāk nonāk uz sekcijas galda. Te pieskaitāmi mēles, lūpas, ādas un krūts dziedzera audzēji, kas šinī statistikā figurē daudz mazākā skaitā nekā klīniskās statistikās.

Pēc priv.-doc. Dr. med. M. Branta ierosinājuma sastādīju statistiku par Galvas pilsētas Rīgas II slimnīcā secētiem ļaundabīgiem audzējiem 10 gadu laikā (no 1929.—1938. gadam). Slimnīcas darbība sākusies 1928. g. oktobrī, un šinī gadā izdarītas 35 sekcijas, no kurām 3 ļaundabīgo audzēju gadījumi. Tā kā šie skaitļi ir ļoti mazi, tad atļāvos tos pieskaitīt 1929. gadam, lai sniegtu pārskatu par visu II pilsētas slimnīcas darbības laiku. Lai rezultātus varētu pilnīgāk novērtēt, iegūtos skaitļus salīdzināju ar Junghanns'a statistikas (izvesta Drēzdenes patoloģiskā institūtā par 35 gadiem, t. i. no 1893.—1927. gadam) un Branta un Jēkabsona statistikas skaitļiem, kas sastādīta par 30 gadiem Galvas pilsētas Rīgas I slimnīcā (no 1900.—1929. gadam) un publicēta žurnala „Zeitschrift für Krebsforschung“ 32. sējumā.

Statistiku sastādīju pēc Junghanns'a metodes („Zeitschrift für Krebsforschung“ Bd. 29). Junghanns'a statistika sastādīta par 36.408 izdarītām sekcijām, no kurām ļaundabīgie audzēji konstatēti 4192 gadījumos, t. i. 11,51%.

Statistikā šķiroti vīriešu un sieviešu kārtas indivīdi, jo, kā jau to Junghanns'a aizrādījis, ļaundabīgo audzēju biežums dažādos organos vīriešiem un sievietēm ir dažāds. Sevišķi šī starpība manama elpošanas organu audzējiem, nemaz nerunājot par šādas šķirošanas nepieciešamību, runājot par ģenitaliju audzējiem. Kas attiecas uz tā saucamo „ļaundabīgiem audzējiem disponēto vecumu“ (Krebsfähiges Alter), ko Junghanns's skaitījis no 20. dzīvības gada, tas šinī statistikā par vienu gadu desmitu pazemināts, līdzīgi, kā to darijuši savā darbā arī Brants un Jēkabsons. Tas pamatots uz to, ka šinī statistikā nav šķiroti karcinomi no sarkomām un gliomiem, kas sastopami arī jaunākiem cilvēkiem.

Atļaujos izteikt dziļu pateicību godājamam šefam priv.-doc. Dr. med. M. Branta m par padomiem darba gaitā.

No 1929.—1938. gadam L. U. Patoloģijas anatomijas institūtā izdarītas 2602 sekcijas, no kurām 878 (t. i. 33,74%) ļaundabīgo audzēju gadījumi. Šis materials, salīdzinot ar Junghanns'a, kā arī ar Brandta un Jēkabsona darbā apstrādātiem skait-

ļiem (14.893 sekcijas, no tām 2083, t. i. 13,99% audzēju), gan ir ļoti mazs. Ļaundabīgo audzēju skaits attiecībā pret visām sekcijām ir daudz lielāks nekā minēto autoru darbos.

Galvas pilsētas Rīgas II slimnīcā pastāv 2 chiruģiskās klīnikas kopā ar 153 gultām, 3 internās klīnikas ar 152, ginaikoloģiskā un dzemdēšanas klīnika ar 115, nērvu nodaļa ar 40 un bez tam minētā vēža nodaļa ar 40 gultām.

Slimnieku kustību slimnīcā rāda 1. tabula, no kuras redzams, ka slimnieku skaits pēdējos 5 gados stipri pieaudzis, bet sekciju skaits procentuāli samazinājies. To pašu konstatējuši arī Jung-hannss, Brants un Jēkabsons. Junghannss no tā secina, ka pēdējos gados pieaudzis vieglāko slimnieku skaits ar retākiem nāves gadījumiem. Varbūt šeit sava loma arī ārstniecības metožu progresijai.

Turpretim secēto audzēju skaits attiecībā pret uzņemto slimnieku skaitu procentuāli pavairojies.

1. tabula.

Visu sekciju un ļaundabīgo audzēju sekciju procentuāla attiecība pret uzņemto slimnieku skaitu.

Gadi	Uzņemto slimnieku skaits	Visu sekciju skaits	%	Audzēju sekciju skaits	%
1929.—1933.	25.118	1.184	4,71	336	1,33
1934.—1938.	36.785	1.418	3,85	542	1,47
1929.—1938.	61.903	2.602	4,20	878	1,42

Tālāk aprēķināts audzēju gadījumu skaits procentos pret visu sekciju skaitu attiecīgā laika sprīdī (2. tabula). Vīriešiem šis skaitlis augstāks (35,52%) nekā sievietēm (34,51%). No 1934.—1938. gadam šis skaitlis kā vīriešiem, tā sievietēm pieaudzis, kas varbūt izskaidrojams, kā jau minēju, ar vēža nodaļas atvēršanu 1935. g.

Attēlojot šos skaitļus grafiski, dabūjam šādu ainu (1. zīm.).

Kaut gan laika sprīdis, par kuru izvesta šī statistika, visumā īss, lai taisītu noteiktus secinājumus, tomēr, salīdzinot ar Branta un Jēkabsona skaitļiem, arī šie autori konstatējuši audzēju skaita pieaugumu (vīriešiem no 1905.—1909. g. 10,56%, no 1905.—1919. g. 20,43%, sievietēm no 13,76% līdz 16,15%). Junghannss

2. tabula.

Ļaundabīgo audzēju sekciju skaita attiecība procentos pret visu sekciju skaitu attiecīgā laikā.

Gadi	Vīrieši			Sievietes			Kopā		
	Visu sekc. skaits	Audzēju sekciju skaits	%	Visu sekc. skaits	Audzēju sekciju skaits	%	Visu sekciju skaits	Audzēju sekciju skaits	%
1929.—33.	648	191	29,47	536	145	27,05	1.184	336	28,37
1934.—38.	782	317	40,54	636	225	35,39	1.418	542	31,17
1929.—38.	1.430	508	35,52	1072	370	34,51	2.602	878	33,7

turpretim sievietēm novērojais audzēju skaita samazināšanos (1893.—1897. g. 16,5⁰%, bet 1923.—1927. g. 14,0⁰%), vīriešiem nelielu pieaugumu.

Tālāk aprēķināts ļaundabīgo audzēju sadalījums pēc to lokalizācijas dažādos organos (3. un 4. tabula).

Ailē A atzīmēts absolūtais audzēju skaits attiecīgā organā.

Ailē B audzēju gadījumu skaits minētā organā procentuālā attiecībā pret visu sekciju skaitu.

Ailē C audzēju gadījumu skaits attiecīgā organā procentuālā attiecībā pret visu audzēju skaitu.

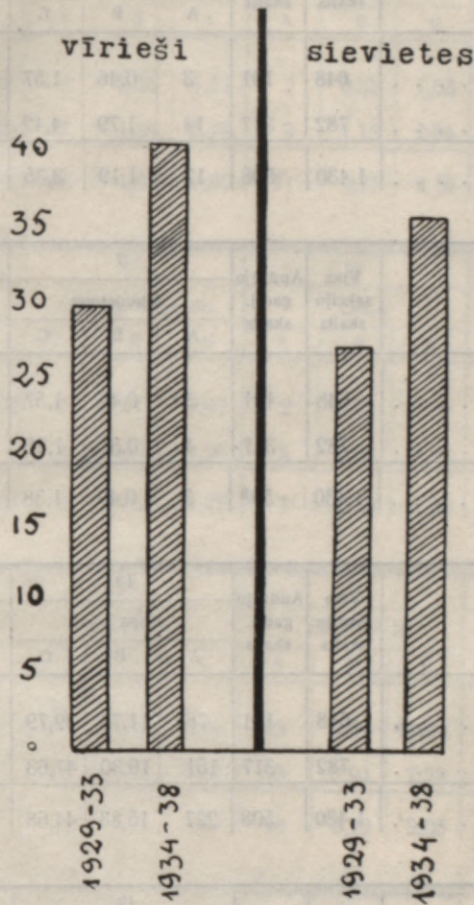
Arī šīs tabulas sastādītas atsevišķi vīriešiem un sievietēm.

Mēles, lūpas, mutes dubuma, žokļu un siekalu dziedzeru audzēji ietverti kopā 4. ailē ar virsrakstu „oris“. Pie „dažādiem audzējiem“ pieskaitīti ekstremitatu, kakla, muguras, pirkstu u. c. ķermeņa daļu audzēji.

Tā kā tiem nav noteiktas lokalizācijas kādā organā, tad ierindoju tos vienā nodalījumā.

Pārskatot šīs tabulas un salīdzinot skaitļus ar J u n g h a n n s'a, B r a n d t a un J ē k a b s o n a darbiem, konstatējams, ka vīriešiem stipri pieaudzis carcinoma laryngis gadījumu skaits — no 1,57⁰% līdz 4,42⁰%. Pavisam no 1929.—1938. gadam bijuši 17 carcinoma laryngis gadījumu jeb 3,35⁰% no visiem audzējiem (B r a n d t s un J ē k a b s o n s konstatējuši caurmērā 2,83⁰% ar krītošu tendenci: 1910.—1914. g. 5,28⁰%, 1925.—1929. g. tikai 0,95⁰%).

Plaušu audzēji atrasti pavisam 77 gadījumos (69 vīrieši un 8 sievietes). Vīriešiem tie sastāda 13,58% no visiem audzējiem (Branta un Jēkabsona vidējais skaitlis 9,73%). Šis skaitlis mazāks par minēto autoru atrasto skaitli pēdējā statistikas posmā

I. zīm.

(1925.—1929. g.), kur plaušu audzēji sastāda 17,62% no visiem audzējiem. Vīriešiem pēdējos 5 gados redzama plaušu audzēju samazināšanās no 14,66% (1929.—1933. g.) līdz 12,93%. Sievietēm šie skaitļi mazi un bez lielas starpības. Pa visu novēroto laiku elpo-

Primaro audzēju sadalījums

A — Absolūtie skaitļi. B — Audzēju skaits procentuālā attiecībā pret visām sekcijām.

G a d i	Visu sekciju skaits	Audzēju gadīj. skaits	1			2		
			Larynx			Pulmo		
			A	B	C	A	B	C
1929.—1933.	648	191	3	0,46	1,57	28	4,32	14,66
1934.—1938.	782	317	14	1,79	4,42	41	5,24	12,93
1929.—1938.	1.430	508	17	1,19	3,35	69	4,82	13,58

3. tabulas

G a d i	Visu sekciju skaits	Audzēju gadīj. skaits	7			8		
			Duodenum			Jejunum		
			A	B	C	A	B	C
1929.—1933.	648	191	3	0,46	1,57	—	—	—
1934.—1938.	782	317	4	0,51	1,26	—	—	—
1929.—1938.	1.430	508	7	0,49	1,38	—	—	—

3. tabulas

G a d i	Visu sekciju skaits	Audzēju gadīj. skaits	13			14		
			Kopā 4—12			Pancreas		
			A	B	C	A	B	C
1929.—1933.	648	191	76	11,73	39,79	16	2,47	8,38
1924.—1938.	782	317	151	19,30	47,63	15	1,92	4,37
1929.—1938.	1.430	508	227	15,88	44,68	31	2,17	6,10

3. tabulas

G a d i	Visu sekciju skaits	Audzēju gadīj. skaits	19			20		
			Ren			Vesica urīn.		
			A	B	C	A	B	C
1929.—1933.	648	191	9	1,39	4,71	4	0,62	2,09
1934.—1938.	782	317	13	1,66	4,10	13	1,66	4,10
1929.—1938.	1.430	508	22	1,54	4,33	17	1,19	3,35

tabula.

dažādos organos vīriešiem.

C — Dažādu organu audzeju skaita attiecība pret visu audzeju skaitu procentos.

3			4			5			6		
Kopā 1 un 2			Oris			Oesoph.			Ventriculus		
A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
31	4,78	16,23	3	0,46	1,57	2	0,31	1,05	55	8,49	28,79
55	7,03	17,35	12	1,53	3,78	9	1,15	2,84	103	13,17	32,49
86	6,01	16,93	15	1,05	2,95	11	0,77	2,16	158	11,05	31,10

1. turpinājums.

9			10			11			12		
Ileum			Caecum, Appendix			Colon			Rectum		
A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
1	0,15	0,52	5	0,77	2,62	2	0,31	1,05	5	0,77	2,62
—	—	—	4	0,51	1,26	5	0,64	1,58	14	1,79	4,42
1	0,07	0,196	9	0,63	1,77	7	0,49	1,38	19	1,33	3,74

2. turpinājums.

15			16			17			18		
Hepar			Žults sist.			Kopā 14—16			Kopsavilk. 13—17		
A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
6	0,92	3,14	1	0,15	0,52	23	3,54	12,04	99	15,27	51,83
6	0,77	1,89	2	0,25	0,63	23	2,94	7,25	174	22,24	54,88
12	0,84	2,36	3	0,21	0,59	46	3,22	9,05	273	19,10	53,74

3. turpinājums.

21			22			23			24		
Kopā 19—20			Testis			Prostata			Penis		
A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
13	2,01	6,80	1	0,15	0,52	10	1,54	5,23	2	0,31	1,05
26	3,32	8,20	—	—	—	8	1,02	2,52	1	0,13	0,31
39	2,73	7,68	1	0,07	0,196	18	1,26	3,54	3	0,21	0,59

3. tabulas

G a d i	Visu sekciju skaits	Audzēju gadīj. skaits	25			26		
			Chorioepith.			Kopā 22—25		
			A	B	C	A	B	C
1929.—1933.	648	191	—	—	—	13	2,01	6,80
1934.—1938.	782	317	2	0,25	0,63	11	1,40	3,47
1929.—1938.	1.430	508	2	0,14	0,39	24	1,68	4,72

3. tabulas

G a d i	Visu sekciju skaits	Audzēju gadīj. skaits	31			32		
			Kauli			Āda		
			A	B	C	A	B	C
1929.—1933.	648	191	1	0,15	0,52	2	0,31	1,05
1934.—1938.	782	317	2	0,25	0,63	2	0,25	0,63
1929.—1938.	1.430	508	3	0,21	0,59	4	0,28	0,79

3. tabulas

G a d i	Visu sekciju skaits	Audzēju gadīj. skaits	37		
			Lymphogranulomatosis		
			A	B	C
1929.—1933.	648	191	2	0,31	1,05
1934.—1938.	782	317	10	1,28	3,15
1929.—1938.	1.430	508	12	0,84	2,36

4.

Primāro audzēju sadalījums

A — Absolūtie skaitļi. B — Audzēju skaits procentuālā attiecībā pret visām sekcijām.

G a d i	Visu sekciju skaits	Audzēju gadīj. skaits	1			2		
			Larynx			Pulmo		
			A	B	C	A	B	C
1929.—1933.	536	145	—	—	—	3	0,56	2,06
1934.—1938.	636	225	—	—	—	5	0,79	2,22
1929.—1938.	1.172	370	—	—	—	8	0,68	2,16

4. turpinājums.

27			28			29			30		
Kopsavilk. 21—26			Cerebrum			Oculum			Kopā 28—29		
A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
26	4,02	13,61	16	2,47	8,38	2	0,31	1,05	18	2,78	9,42
37	4,72	11,67	17	2,17	5,36	1	0,13	0,31	18	2,30	5,67
63	4,41	13,40	33	2,31	6,496	3	0,21	0,59	36	2,52	7,09

5. turpinājums.

33			34			35			36		
Gl. Thyreoidea			Endothelioma			Dažādi			Lymphosarcoma		
A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
1	0,15	0,52	—	—	—	1	0,15	0,52	5	0,77	2,62
1	0,13	0,31	2	0,25	0,63	6	0,77	1,89	4	0,51	1,26
2	0,14	0,39	2	0,14	0,39	7	0,49	1,38	9	0,63	1,77

6. turpinājums.

38			39			40		
Kopā 36 un 37			Multipli			Retroperit.		
A	B	C	A	B	C	A	B	C
7	1,08	3,67	1	0,15	0,52	4	0,62	2,09
14	1,79	4,42	5	0,64	1,58	1	0,13	0,31
21	1,47	4,13	6	0,42	1,18	5	0,35	0,98

tabula.

dažādos organos sievietēm.

C — Dažādu organu audzēju skaita attiecība pret visu audzēju skaitu procentos.

3			4			5			6		
Kopā 1 un 2			Oris			Oesophagus			Ventriculus		
A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
3	0,56	2,06	—	—	—	2	0,37	1,38	24	4,48	16,55
5	0,79	2,22	4	0,63	1,78	3	0,47	1,33	35	5,50	15,55
8	0,68	2,16	4	0,34	1,08	5	0,43	1,35	59	5,03	15,94

4. tabulas

Gadi	Visu sekciju skaits	Audzēju gadīj. skaits	7			8		
			Duodenum			Jejunum		
			A	B	C	A	B	C
1929.—1933.	536	145	2	0,37	1,38	—	—	—
1934.—1938.	636	225	—	—	—	—	—	—
1929.—1938.	1.172	370	2	0,17	0,54	—	—	—

4. tabulas

Gadi	Visu sekciju skaits	Audzēju gadīj. skaits	13			14		
			Kopā 4—12			Pancreas		
			A	B	C	A	B	C
1929.—1933.	536	145	37	6,90	25,52	4	0,75	2,76
1934.—1938.	636	225	58	9,11	25,78	7	1,10	3,11
1929.—1938.	1.172	370	95	8,08	25,67	11	0,94	2,97

4. tabulas

Gadi	Visu sekciju skaits	Audzēju gadīj. skaits	19			20		
			Ren			Vesica urinaria		
			A	B	C	A	B	C
1929.—1933.	536	145	7	1,31	4,83	4	0,75	2,76
1934.—1938.	636	225	12	1,89	5,33	4	0,63	1,78
1929.—1938.	1.172	370	19	1,62	5,13	8	0,68	2,16

4. tabulas

Gadi	Visu sekciju skaits	Audzēju gadīj. skaits	25			26		
			Chorioepith.			Mamma		
			A	B	C	A	B	C
1929.—1933.	536	145	1	0,19	0,69	7	1,31	4,83
1934.—1938.	636	225	1	0,16	0,44	25	3,93	11,11
1929.—1938.	1.172	370	2	0,17	0,54	32	2,73	8,65

1. turpinājums.

9			10			11			12		
Ileum			Caecum, Appendix			Colon			Rectum		
A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
1	0,19	0,69	—	—	—	3	0,56	2,06	5	0,93	3,45
2	0,31	0,89	1	0,16	0,44	3	0,47	1,33	10	1,57	4,44
3	0,25	0,81	1	0,08	0,27	6	0,50	1,62	15	1,28	4,05

2. turpinājums.

15			16			17			18		
Hepar			Žults sist.			Kopā 14—16			Kopsavilkums 13+17		
A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
3	0,56	2,06	—	—	—	7	1,31	4,83	44	8,21	30,34
3	0,47	1,33	6	0,94	2,67	16	2,51	7,11	74	11,62	32,89
6	0,60	1,62	6	0,50	1,62	23	1,94	6,21	118	10,02	31,89

3. turpinājums.

21			22			23			24		
Kopā 19—20			Vagina, vulva			Uterus			Ovarium		
A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
11	2,06	7,59	1	0,19	0,69	37	6,90	25,52	19	3,54	13,10
16	2,51	7,11	3	0,47	1,33	62	9,75	27,55	17	2,67	7,55
27	2,30	7,29	4	0,34	1,08	99	8,45	26,77	36	3,07	9,73

4. turpinājums.

27			28			29			30		
Kopā 22—26			Cerebrum			Oculum			Kopā 28—29		
A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
65	12,13	44,83	8	1,49	5,52	—	—	—	8	1,49	5,52
108	16,98	48,00	10	1,57	4,44	—	—	—	10	1,57	4,44
173	14,76	46,76	18	1,54	4,86	—	—	—	18	1,54	4,86

4. tabulas

G a d i	Visu sekciju skaits	Audzēju gadīj. skaits	31			32		
			Kauli			Āda		
			A	B	C	A	B	C
1929.—1933.	536	145	—	—	—	3	0,56	2,06
1934.—1938.	636	225	—	—	—	4	0,63	1,78
1929.—1938.	1.172	370	—	—	—	7	0,60	1,89

4. tabulas

G a d i	Visu sekciju skaits	Audzēju gadīj. skaits	37		
			Lymphogranulomatosis		
			A	B	C
1929.—1933.	536	145	3	0,56	2,06
1934.—1938.	636	225	2	0,31	0,89
1929.—1938.	1.172	370	5	0,43	1,35

šanas trakta (larynx un pulmo) audzēji konstatēti vīriešiem vairāk nekā Junghanns'a, Branta un Jēkabsona darbos. Salīdzinājumam minēšu izvilkumu no šo autoru darbiem — 5. tab.

5. tabula.

Elpošanas trakta audzēji attiecībā pret visu audzēju skaitu.

A u t o r i	Vīrieši	Sievietes
Brants un Jēkabsons	12,57	1,93
Junghanns's	14,65	3,90
Šint statist.	16,93	2,16

— Visvairāk bijuši gremošanas trakta audzēji — pavisam 322 gadījumi (227 vīrieši un 95 sievietes).

Vīriešiem tie pa visu novēroto laiku sastāda 44,68%, sievietēm 25,67% no visu audzēju skaita. Šie skaitļi daudz mazāki par Junghanns'a (vīriešiem 68,13%, sievietēm 43,26%) un arī Branta un Jēkabsona skaitļiem (vīriešiem 52,41%, sievietēm 38,17%). Gremošanas trakta audzēji rāda pieaugumu otrā statistikas posmā: vīriešiem 1929.—1933. g. 39,79%, bet 1934.—

5. turpinājums.

33			34			35			36		
Gl. Thyreoidea			Endothelioma			Dažādi			Lymphosarcoma		
A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C
1	0,19	0,69	2	0,37	1,38	2	0,37	1,38	1	0,19	0,69
1	0,16	0,44	2	0,31	0,89	2	0,31	0,89	—	—	—
2	0,17	0,54	4	0,34	1,08	4	0,34	1,08	1	0,08	0,27

6 turpinājums.

38			39			40		
Kopā 36—37			Multipli			Retropérit.		
A	B	C	A	B	C	A	B	C
4	0,75	2,76	1	0,19	0,69	1	0,19	0,69
2	0,31	0,89	1	0,16	0,44	—	—	—
6	0,50	1,62	2	0,17	0,54	1	0,08	0,27

1938. g. 47,63%. Sievietēm skaitļu pieaugums mazāks. Gluži pretējo konstatējuši Junghanns's, Brants un Jēkabsons, kas novērojuši gremošanas trakta audzēju skaita samazināšanos pēdējos statistikas gados. Branta un Jēkabsona darbā skaitļi samazinājušies vīriešiem no 60,0% (1900.—1904. g.) līdz 44,76% (1925.—1929. g.). Junghanns'a skaitļi ir augstāki, ar stipri krītošu tendenci: vīriešiem 1893.—1897. g. 73,10%, bet 1923.—1927. g. 54,17%. Kuņģa audzēji vīriešiem sastāda 31,10%, sievietēm 15,94% no visiem audzējiem. Vīriešiem tā tad šie audzēji ir 2 reiz biežāki nekā sievietēm. Vīriešiem tie pēdējos gados pavairojušies, sievietēm nedaudz samazinājušies. Sievietēm kuņģa audzēju skaitlis daudz mazāks nekā Junghanns'a (27,97%), Branta un Jēkabsona (27,63%) darbos.

Oesophagus audzēji sievietēm atrasti 1,35%, vīriešiem 2,16% no visiem audzējiem. Junghanns'a skaitļi daudz lielāki — vīriešiem 16,99%, sievietēm 2,27%.

Pancreas audzēji atrasti pavisam 42 gadījumos (vīriešiem 31, sievietēm 11). Kā vīriešiem (6,10%), tā sievietēm (2,97%) tie

daudz biežāki nekā Junghanns'a statistikā (vīriešiem 2,18%, sievietēm 1,42%).

Aknū primari audzēji biežāk novēroti vīriešiem (pavisam 12 gadījumos, t. i. 2,36%) nekā sievietēm (6 gadījumi jeb 1,62%). Turpretim žults pūšļa un vadu audzēji biežāk konstatēti sievietēm (pavisam 6 gadījumi = 1,62%) nekā vīriešiem, kur tie sastāda tikai 0,59% no visiem audzējiem.

Samērā daudz bijuši nieru audzēji — pa visu novēroto laiku 41 gadījums (vīriešiem 22, sievietēm 19), kas sastāda vīriešiem 4,33 (Junghanns'a m tikai 0,65%), sievietēm 5,13% (Junghanns'a m 0,50%) no visiem audzējiem. Kā redzams, sievietēm to procentuali nedaudz vairāk nekā vīriešiem, un šie skaitļi daudz lielāki nekā Junghanns'a statistikā. Sievietēm vērojams neliels nieru audzēju skaita pieaugums, kamēr vīriešiem tie samazinājušies.

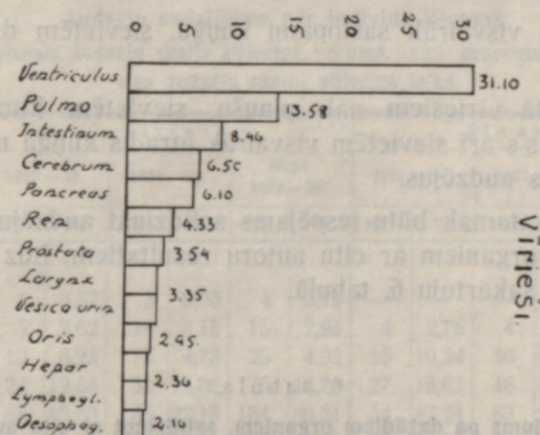
Arī mīzalu pūšļa audzēji konstatēti vairāk nekā minētām autoram (vīriešiem 2,11%). Pie mums tie sastopami vīriešiem 3,35%, sievietēm 2,16%. Pēdējais skaitlis augstāks nekā Branta un Jēkabsona darbā (tikai 0,64%).

Prostatas audzēji bijuši pavisam 18 gadījumos, t. i. 3,54%, pie kam pēdējos gados apmēram par pusi mazāk nekā pirmajā posmā. Šie caurmēra skaitļi apmēram atbilst Junghanns'a skaitļiem (3,39%) un ir nedaudz augstāki nekā Branta un Jēkabsona darbā (2,45%), kas pēdējos gados konstatējuši šo audzēju pavairošanos.

Sieviešu dzimumorganu audzēji bijuši pavisam 173 gadījumos, t. i. caurmērā 46,76% no visiem audzējiem. Pēdējais skaitlis augstāks nekā Junghanns'a (35,74%) un arī Branta un Jēkabsona (29,19%) statistikās.

Dzemes audzēji sastāda 26,77%, t. i. apmēram otrtik nekā Branta un Jēkabsona statistikā (11,44%). Junghanns's konstatējis statistikas pēdējos gados sieviešu ģenitaliju audzēju samazināšanos. Mūsu skaitļi turpretim pēdējos piecos gados rāda nelielu pieaugumu (no 44,83% līdz 48,00%). Arī Branta un Jēkabsona skaitļi pēdējos gados uzrāda tendenci uz pieaugumu. Saprotais, skaitļus novērtējot, jāņem vērā samērā īsais laika sprīdis, par kādu izvesta mūsu statistika. Olnīcu audzēji, kurus Brants un Jēkabsons atraduši pat nedaudz vairāk (12,21%) nekā dzemes audzējus, mūsu statistikā aizņem daudz mazāku daļu (9,73%) un pēdējos gados nedaudz samazinājušies. Krūts dziedera

audzēju skaits (8,65%) vairāk nekā par pusi augstāks kā minētiem autoriem (3,60%), pie kam pēdējos 5 gados skaitlis stipri pieaudzis (no 4,83% līdz 11,11%). Novērots pavisam 51 smadzeņu audzējs (vīriešiem 33, t. i. 6,49%, sievietēm 18, t. i. 4,86%). Brants un

2. zīm.

Jēkabsons vairāk šos audzējus konstatējuši sievietēm (8,35%) nekā vīriešiem (4,90%). Pēc mūsu statistikas vērojama smadzeņu audzēju samazināšanās pēdējos 5 gados (vīriešiem no 8,38% līdz 5,36%, sievietēm no 5,52% līdz 4,44%). Limfatiskās sistēmas maligna saslimšana, ieskaitot arī lymphogranulomatosis, konstatēta 27 ga-

dijumos (vīriešiem 21, t. i. 4,13⁰/₀, sievietēm 6 gadījumi, t. i. 1,63⁰/₀). Sievietēm vērojama gadījumu skaita samazināšanās, vīriešiem — pieaugums pēdējos 5 gados. Pārskatāmāku ainu par audzēju sadalījumu dažādu organu starpā sniedz 4. un 5. tabulas grafisks attēlojums (2. zīm.).

Vīriešiem visvairāk sastopami kuņģa, sievietēm dzemdes audzēji.

Otrā vietā vīriešiem nāk plaušu, sievietēm kuņģa audzēji. Junghann's arī sievietēm visvairāk atradis kuņģa un tikai otrā vietā dzemdes audzējus.

Lai pārskatāmāk būtu iespējams salīdzināt audzēju sadalījumu pa dažādiem organiem ar citu autoru rezultātiem, līdz šim apskatītos skaitļus sakārtoju 6. tabulā.

6. tabula.

Audzēju sadalījums pa dažādiem organiem, salīdzinot ar citu autoru datiem.

(Caurmēra skaitļi pa visu novēroto laiku.)

+ = audzēju skaits attiecīgā organā pēdējos statistikas gados pieaudzis.

— = audzēju skaita samazināšanās attiecīgā organā pēdējos statistikas gados.

~ = audzēju skaits dažādos statistikas posmos svārstīgs.

Organi	Vīrieši			Sievietes		
	Brants, Jēkabsons	Junghann's	Šīni statistikā	Brants, Jēkabsons	Junghann's	Šīni statist.
Larynx	2,83	—	3,35	0,13	—	—
Pulmo	9,73	+	14,65	+	13,58	—
Oesophagus	8,96	—	16,99	—	2,16	+
Ventriculus	34,94	—	33,55	—	31,10	+
Intestinum	5,44	+	14,11	—	8,46	+
Pancreas	4,37	+	2,81	+	6,10	—
Hepar	2,07	~	1,41	—	2,36	—
Vesica fellea	0,61	~	1,99	+	0,59	—
Ren	3,60	~	0,65	~	4,33	—
Vesica urin.	2,99	+	2,11	+	3,35	+
Prostata	2,45	+	3,38	—	3,54	—
Mamma				3,60	+	8,23
Ovarium				12,21	+	5,68
Uterus				11,44	+	20,43
Cerebrum	4,90	—	trūkst datu	6,50	—	8,35
						trūkst datu
						4,86

Ļaundabīgo audzēju sadalījums pēc individu vecuma.

Tālāk apskatīts, kādā vecumā visbiežāk sastopami ļaundabīgie audzēji. Iegūtie skaitļi sakopoti 7. tabulā.

7. tabula.

Audzēju sadalījums pēc individu vecuma.

Pirmā ailē absolūtais audzēju skaits attiecīgā vecumā, otrā procentuālā attiecība pret visu audzēju skaitu attiecīgā laikā.

Vecums	Vīrieši						Sievietes					
	1929.—33.		1934.—38.		Kopā 1929.—38.		1929.—33.		1934.—38.		Kopā 1929.—38.	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
10 — 19	1	0,52	3	0,95	4	0,79	—	—	—	—	—	—
20 — 29	5	2,62	10	3,15	15	2,95	4	2,76	4	1,78	8	2,16
30 — 39	10	5,23	15	4,73	25	4,92	15	10,34	30	13,33	45	12,16
40 — 49	24	12,56	51	16,09	75	14,78	27	18,62	46	20,44	73	19,73
50 — 59	68	35,60	86	27,13	154	30,31	54	37,24	63	28,00	117	31,62
60 — 69	60	31,41	113	35,65	173	34,05	38	26,21	54	24,00	92	24,86
70 — 79	23	12,04	33	10,41	56	11,02	6	4,14	25	11,11	31	8,38
80 — 89	—	—	6	1,89	6	1,18	1	0,69	3	1,33	4	1,08
	191		317		508		145		270		370	

No šiem skaitļiem īsumā konstatējams, ka vīriešiem visvairāk audzēju bijuši 60—69 gadu vecumā (34,05% no visiem audzējiem), sievietēm turpretim 50—59 gados (31,62%). Šie rezultāti sakrīt ar Junghanns'a, Branta un Jēkabsona skaitļiem. Sievietēm biežāk nekā vīriešiem audzēji sastopami jaunākos gados. Piemēram, 30—39 gadu vecumā vīriešiem bijuši tikai 4,92% no visiem audzējiem, kamēr sievietēm 3 reizes vairāk (12,96%). Vīriešiem 4 gadījumos bijuši audzēji arī 10—19 gadu vecumā: 2 glioma cerebri, 1 sarcoma humeri un 1 lymphogranulomatosis.

No 1929.—1933. gadam vīriešiem visvairāk audzēju, procentuali pret visu audzēju skaitu, bijuši 50—59 gados, bet pēdējā statistikas posmā 60—69 gadu vecumā. Sievietēm turpretim visvairāk audzēju konstatēts abos periodos no 50—59 gadu vecumam. Attēlojot šos skaitļus grafiski, dabūjam 3. zīmējumā redzamo likni.

Lai šos skaitļus pareizāk varētu novērtēt, aprēķināts, kādā vecumā visvairāk izdarītas sekcijas. To rāda 8. tabula.

8. tabula.

Izdarīto sekciju sadalījums pēc individu vecuma.

A — absolūtais sekciju skaits attiecīgā vecumā.

B — procentuālā attiecība pret visām sekcijām attiecīgā laikā.

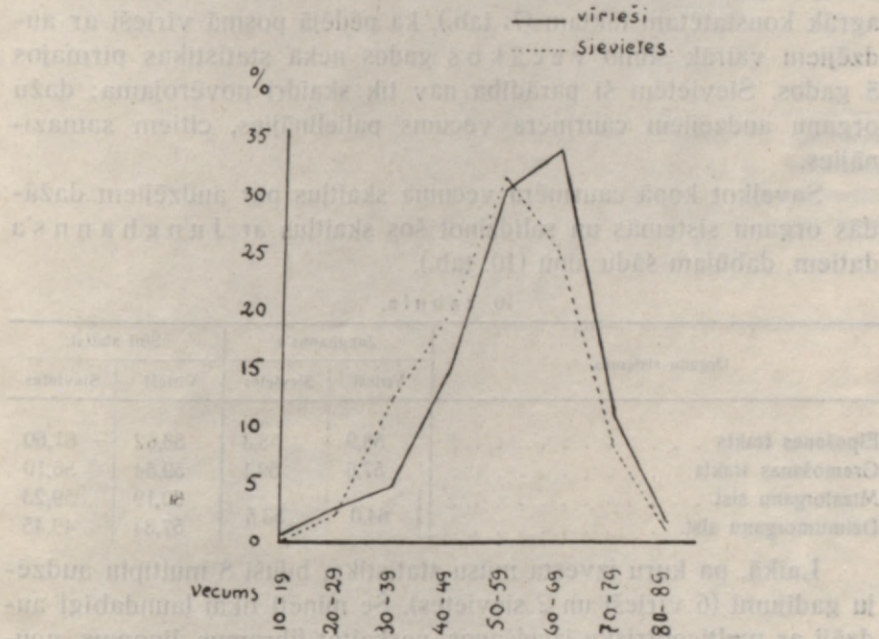
Vecums	Vīrieši						Sievietes					
	1929.—33.		1934.—38.		1929.—38.		1929.—33.		1934.—38.		1929.—38.	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
10 — 19	20	3,08	9	1,15	29	2,03	12	2,24	13	2,04	25	2,13
20 — 29	55	8,49	54	6,90	109	7,62	61	11,38	41	6,44	102	8,47
30 — 39	79	12,19	76	9,72	155	10,83	82	15,30	94	14,78	176	15,01
40 — 49	124	19,13	125	15,98	249	17,41	113	21,08	133	20,91	246	20,98
50 — 59	180	27,78	192	24,55	372	26,01	131	24,44	137	21,54	268	22,86
60 — 69	140	21,60	216	27,62	356	24,95	91	15,11	124	19,50	215	18,34
70 — 79	48	7,41	93	11,87	141	9,82	41	7,65	72	11,32	113	9,64
80 — 89	2	0,31	17	2,17	19	1,33	5	0,93	21	3,14	26	2,22
90 — 99	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0,16	1	0,08
Kopā	648		782		1430		536		636		1172	

9. tabula.

Caurmēra vecums, kādā sastopami audzēji dažādos organos.

Organa nosaukums	Vīrieši			Sievietes		
	1929.—33. g.	1934.—38. g.	1929.—38. g.	1929.—33. g.	1934.—38. g.	1929.—38. g.
Oesophagus	54,00	54,00	54,00	48,50	59,33	53,91
Ventriculus	60,09	58,03	59,06	54,23	55,44	54,83
Intestinum	58,00	55,10	56,55	52,60	61,31	56,95
Pancreas	57,13	60,75	58,94	49,00	62,00	55,50
Hepar	58,17	57,17	57,67	64,67	67,33	66,00
Pulmo	58,61	60,40	59,55	58,00	65,20	61,60
Larynx	57,50	57,90	57,70	—	—	—
Ren	55,44	56,38	55,91	67,67	43,33	55,50
Vesica urinaria	59,88	64,00	61,90	67,33	58,60	62,96
Prostata	63,00	66,37	64,68	—	—	—
Cerebrum	47,60	45,70	46,65	49,55	40,80	45,17
Lymphoglandula	39,62	43,70	41,66	47,25	51,33	49,29
Mamma	—	—	—	44,40	45,60	45,00
Ovarium	—	—	—	54,12	50,81	52,46
Uterus	—	—	—	50,22	51,54	50,88

Pārskatot šo tabulu, konstatējams, ka vīriešiem visvairāk sekcijas no 1929.—1933. gadam bijušas 50—59 gadu vecumā, bet pēdējos 5 gados lielākais sekciju skaits izdarīts 60—69 gadu veciem. Sievietēm augstākais sekciju skaits abos periodos ir 50—59 gadu vecumā. Arī J u n g h a n n s' s konstatējis, ka uz sekcijas galda pēdējos novērotos gados nākuši vecāki cilvēki nekā agrāk.

3. zīm.

Tā kā ļaundabīgie audzēji, kā redzējām, visvairāk skar vecākus cilvēkus, tad audzēju pavairošanās, kas konstatējama pēdējos gados, varbūt vedama sakarā ar šiem iegūtiem datiem.

Tālāk apskatīts, kādā vecumā visbiežāk ļaundabīgie audzēji sastopami dažādos organos. Šeit minēti caurmēra vecuma skaitļi, kurus aprēķina, saskaitot visu indivīdu vecumus, kas miruši no audzēja attiecīgā organā, un dabūto skaitli izdalot ar gadījumu skaitu. Iegūtie rezultāti sakārtoti 9. tabulā.

Vīriešiem jaunākos gados konstatēti smadzeņu (caurmēra vecums 46,65 gadi) un limfatiskās sistēmas audzēji (41,66 gadi). Sievietes jaunākos gados vairāk apdraudētas no krūts dziedera (caur-

mēra vecums 45,00 g.), smadzeņu (45,17 g.) un limfatiskās sistēmas audzējiem.

Prostatas un mīzalpūšļa audzēji sastopami caurmērā vecākiem cilvēkiem. Sievietēm lielākus caurmēra vecuma skaitļus dod plaušu (61,60), mīzalpūšļa (62,96) un aknu (66,00) audzēji.

Vīriešiem novērojams, ka caurmēra vecuma skaitlis visumā pēdējos gados dažādu organu audzējiem palielinājies. Tas atbilst agrāk konstatētam faktam (7. tab.), ka pēdējā posmā vīrieši ar audzējiem vairāk slimo vecākos gados nekā statistikas pirmajos 5 gados. Sievietēm šī parādība nav tik skaidri novērojama: dažu organu audzējiem caurmēra vecums palielinājies, citiem samazinājies.

Savelkot kopā caurmēra vecuma skaitļus par audzējiem dažādās organu sistēmās un salīdzinot šos skaitļus ar Junghanns'a datiem, dabūjam šādu ainu (10. tab.).

10. tabula.

Organu sistēmas	Junghanns's		Šinī statist.	
	Vīrieši	Sievietes	Vīrieši	Sievietes
Elpošanas trakts	58,9	58,3	58,62	61,60
Gremošanas trakts	57,6	59,1	59,54	56,10
Mīzaloganu sist.	64,0	53,5	60,19	59,23
Dzimumorganu sist.			57,34	49,45

Laikā, pa kuru izvesta mūsu statistika, bijuši 8 multiplu audzēju gadījumi (6 vīrieši un 2 sievietes). Še minēti tikai ļaundabīgi audzēji ar multicentrisku izcelšanos, neskaitot fibromus, lipomus, neoromus, polipus u. c. labdabīgus audzējus. No visiem audzējiem šie multiplie audzēji sastāda vīriešiem 1,18%, sievietēm 0,54%. Atskaitot vienu gadījumu, šie audzēji skar gremošanas traktu un vaiņums attīstījušies vecākiem cilvēkiem. Tikai vienā gadījumā tie skāruši 25 gadus vecu cilvēku. Pārskatāmības dēļ šie audzēji sakārtoti 11. tabulā. Šo gadījumu vairumam audzējs primāri attīstījies divos dažādos organos. Tikai 2 gadījumos novērota ļoti multicentriska lokalizācija. Kādam 48 gadus vecam vīrietim (tabulā 4. gad.) audzējs attīstījies kuņģī un tievās zarnās, kur lokalizējies 20 atsevišķu fokusu veidā. Histoloģiski visās vietās tipiska carcinoma scirrhosum aina. Otram vīrietim 25 gadu vecumā (tab. 5. gad.) audzējs primāri attīstījies kuņģī, cekumā, rektumā un mīzalu pūslī arī pēc carcinoma scirrhosum tipa.

11. tabula.
Pārskats par multipliem audzējiem.

	Vīrieši			Sievietes		
	Vecums	Audzēja lokalizācija	Histoloģiskā diagnoze	Vecums	Audzēja lokalizācija	Histoloģiskā diagnoze
1929.—1933.	57	1. Carcinoma duodeni et colonis ascendentis	Abās vietās carcinoma gelatinosum	65	7. Carcinoma recti et pancreatis	—
1934.—1938.	44	2. Carcinoma cardie et recti	Abās vietās carcinoma gelatinosum	51	8. Carcinoma ventriculi et mammae	Carcinoma scirrhosum Adeno-carcinoma
	60	3. Carcinoma bronchi et carcinoma duodeni	Mazšūnains vēzis Polimorfs carcinoma medullare			
	48	4. Carcinoma ventriculi et intestini	Visās vietās carcinoma scirrhosum			
	25	5. Carcinoma ventriculi caeci, recti et vesicae urinariae	Visās vietās carcinoma scirrhosum			
	75	6. Carcinoma labii superior et inferior et carcinoma bronchi	Carcinoma planocellulare mazšūnains carcinoma medullare			

Kopsavilkums.

1. No 1929.—1938. gadam Latvijas Universitātes patoloģiskās anatomijas institūtā izdarītas 2602 sekcijas, no tām 878, t. i. 33,74% ļaundabīgu audzēju gadījumi.

2. Vīriešiem audzēji sastopami biežāk (35,52% no visām sekcijām) nekā sievietēm (34,51%).

No 1934.—1938. gadam audzēju skaits (procentos pret visām sekcijām) kā vīriešiem, tā sievietēm pieaudzis. 1935. gadā Galvas

pilsētas Rīgas II slimnīcā atvērta vēžu nodaļa, kas ietekmē audzēju skaitu pēdējos 5 gados.

3. Carcinoma laryngis skaits vīriešiem pēdējos gados stipri pieaudzis (no 1,57% līdz 4,42%).

4. Plaušu audzēju skaits vīriešiem procentuāli pret visu audzēju skaitu pēdējos gados samazinājies (no 14,66% līdz 12,93%).

5. Gremošanas trakta audzēji kā vīriešiem, tā sievietēm pēdējos gados skaita ziņā pieauguši.

Kuņģa audzēji vīriešiem konstatēti 2 reizes vairāk nekā sievietēm.

6. Ģenitaliju audzēji sievietēm aizņem 46,76% no visa audzēju skaita un sadalas šādi: uterus 26,77%, ovarium 9,73%, vagina et vulva 1,08% un mamma 8,65%.

Pēdējos gados ģenitaliju audzēju skaits pieaudzis.

7. Smadzeņu audzēju skaits pēdējos 5 gados nedaudz samazinājies.

8. Vīrieši ar ļaundabīgiem audzējiem caurmērā visvairāk miruši 60—69 gadu vecumā, sievietes turpretim 50—59 gados.

9. Laikā, pa kuru izvesta statistika, novēroti 8 multiplu audzēju gadījumi; divi no tiem ar ļoti multicentrisku lokalizāciju.

10. Šie skaitļi nav standartizēti pret visu iedzīvotāju skaitu. Tā kā arī Latvijā statistiski novērots iedzīvotāju sastāvā vecāku individu skaita pieaugums pēdējos gados (Überalterung der Bevölkerung), tad pēc šiem skaitļiem nevar spriest par audzēju skaita relatīvu pieaugumu, bet tas uzskatams tikai par absolūtu.

Iesniegts fakultātei 1939. g. 27. februārī.

Statistik über bösartige Tumoren in den letzten 10 Jahren.

Aus dem Pathologisch-anatomischen Institut der lettländischen Universität.

von J. Sika.

Selbstbericht.

Zusammenfassung.

1. In den letzten 10 Jahren (1929—1938) sind in der Prosektur der lettländischen Universität im II. Rigaschen städtischen Krankenhaus 2602 Obduktionen ausgeführt worden, wobei 878 Mal (33,74%) ein bösartiger Tumor festgestellt werden konnte. Das vorliegende Material ist nach dem Schema von Junghanns (siehe „Zeitschrift für Krebsforschung, Bd. 29) bearbeitet. Da am II. Rigaschen Krankenhaus ab 1935 eine Krebsabteilung eröffnet wurde, sind die % Zahlen relativ hoch und im letzten Jahrfünft noch weiter angestiegen.

2. Bösartige Gewächse sind etwas häufiger bei Männern (35,52%), als bei Frauen (34,51%) beobachtet worden (Tab. Nr. 2).

3. Der Luftröhrenkrebs ist in der letzten Zeit bei Männern häufiger beobachtet worden (1,57%—4,42%). Tab. Nr. 4.

4. Die Zahl der Lungenkrebs bei Männern ist etwas zurückgegangen (14,66%—12,93%). Tab. 4.

5. Hingegen sind die Gewächse des Verdauungsschlauches bei beiden Geschlechtern etwas angestiegen, wobei die Männer doppelt so häufig (33,1%) an Magenkrebs erkrankten wie die Frauen. (Tab. 4 und 5.)

6. Der Hundertsatz des Krebs der weiblichen Geschlechtsorgane ist 46,76% im ansteigen begriffen und verteilt sich folgendermaßen: uterus 26,77%, ovarium 9,73%, vagina et vulva 1,08% und mamma 8,65%. (Tab. Nr. 5.)

7. Etwas weniger wurden im letzten Jahrfünft Gehirngewächse beobachtet. (Tab. Nr. 4 und 5.)

8. Das Krebsalter für Männer betrug 60—69 Jahre, für Frauen 50—59. (Tab. Nr. 7.)

9. In der Beobachtungszeit von 10 Jahren wurden 8 Mal mehrfache Gewächse festgestellt, wobei 2 Mal im Verdauungsschlauch der Krebs sich an vielen Stellen gleichzeitig entwickelt hatte. (Tab. Nr. 11.)

10. Da unsere Zahlen nicht standartisiert sind und auch in Lettland eine Überalterung der Bevölkerung statistisch festgestellt ist, so kann aus unseren Zahlen keine relative Zunahme der böserartigen Gewächse abgeleitet werden.

Zusammenfassung.

1. In den letzten 10 Jahren (1920-1929) sind in der Provinz Lettland 2000 bösartige Gewächse festgestellt worden, wobei 87 Mal (4,35%) ein bösartiger Tumor festgestellt werden konnte. Das vorliegende Material ist nach dem Schema von J. K. K. (siehe Zeitschrift für Krebsforschung, Bd. 29) bearbeitet. Da im II. Rigischer Krankenhaus ab 1905 eine Krebsabteilung eröffnet wurde, sind die Zahlen relativ hoch und im letzten Jahrzehnt noch weiter angestiegen.

2. Bösartige Gewächse sind etwas häufiger bei Männern (62,5%) als bei Frauen (37,5%) beobachtet worden (Tab. Nr. 2).

3. Der Lungenkrebs ist in der letzten Zeit bei Männern häufiger beobachtet worden (15,5% - 4,12%) (Tab. Nr. 4).

4. Die Zahl der Lungenkrebs bei Männern ist etwas zurückgegangen (14,00% - 12,9%) (Tab. 4).

5. Hagen sind die Gewächse, die am häufigsten bei beiden Geschlechtern etwas angestiegen sind (bei Frauen: 2,1% - 3,1%) an Magenkrebs (Tab. 4 und 5).

6. Der Hundstanz des Krebses ist in Lettland am häufigsten festgestellt worden (46,76%) im ansteigenden Alter (siehe Tabelle). Infolge dessen sind die Zahlen für Magenkrebs bei Frauen (2,17%) - ovarium 2,73%, vagina 1,08% und Harnblase 8,68% (Tab. Nr. 5).

7. Etwas weniger wurden im letzten Jahrzehnt Gehirngewächse beobachtet (Tab. Nr. 4 und 5).

8. Das Krebsalter für Männer betrug 60-69 Jahre, für Frauen 50-59 (Tab. Nr. 7).

Rīgā, Latgales ielā 11

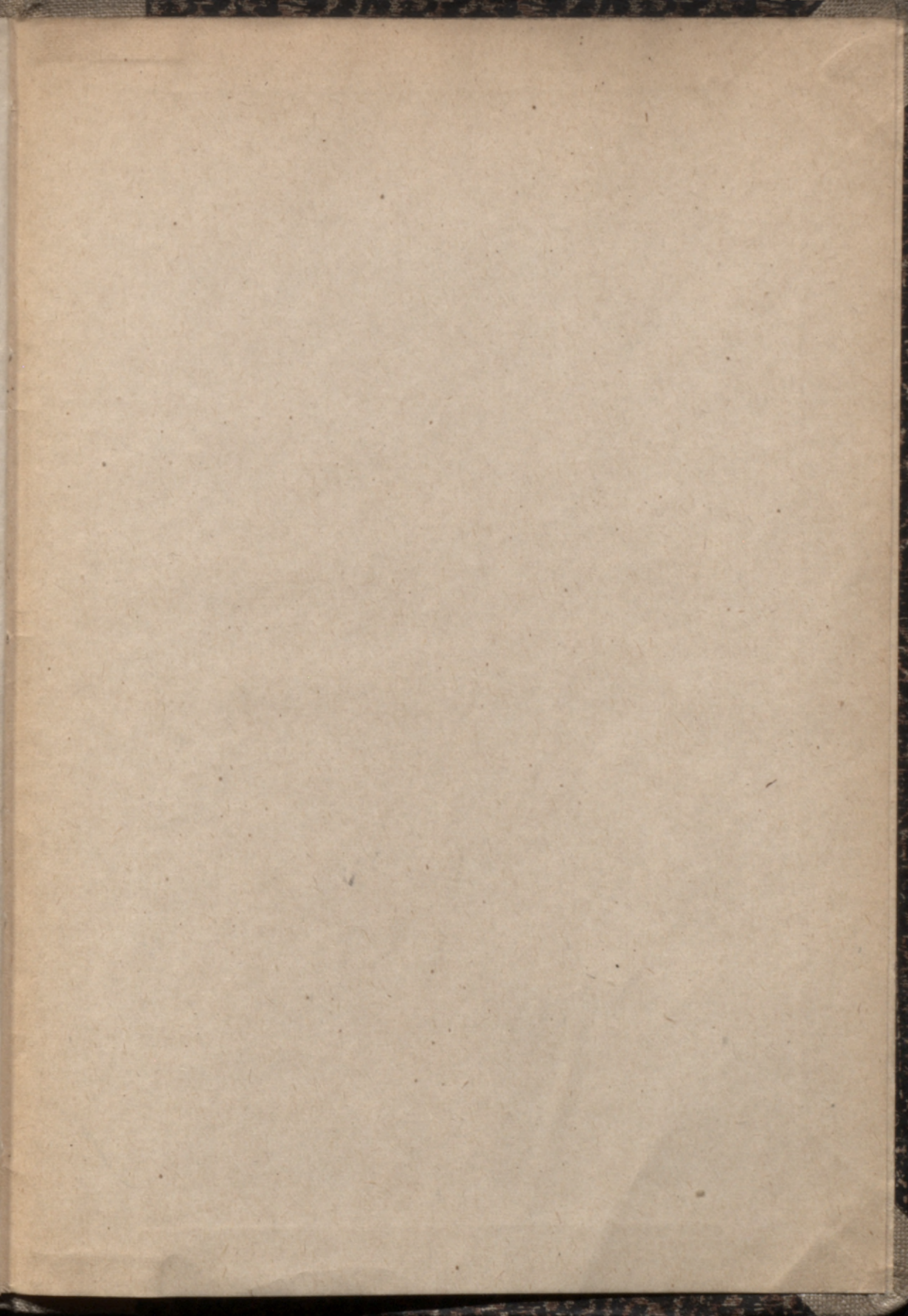
Wie die Verhältnisse
sich gestalten werden
das Reich nicht zu
No. 11)

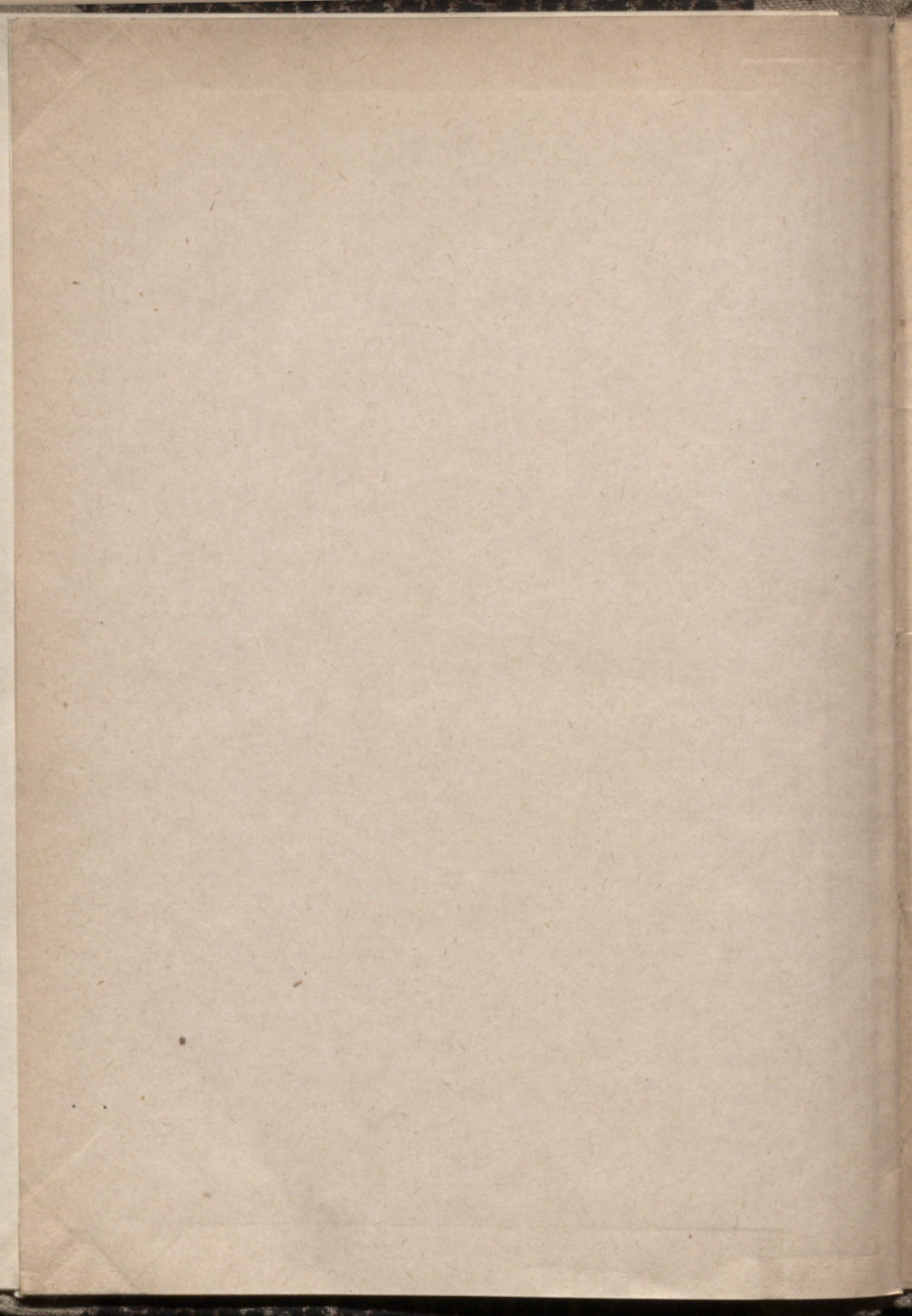
Da die ersten Zehn
Lottung eine
ist, so kann man
Nicht die gleiche

o. 12
La 3760

22. AUG. 1939

15-5

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309065580